Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia	28.09.2026 14:22:53 UTC+03:00

Lupa- ja valvontavirasto

kirjaamo@lvv.fi

Viite: LVV-U-86689/2026

Metsähallituksen lausunto luonnonsuojelulain 35 § mukaisesta arvioinnista koskien Haaponevan tuulivoimahankkeen vaikutuksia Haapaveden lintuvedet ja suot Natura-alueeseen

Lupa- ja valvontavirasto pyytää Metsähallitukselta lausuntoa Haaponevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, jonka yhteydessä on tehty Natura-arviointi koskien Haapaveden lintuvedet ja suot Natura-alueeseen kohdistuvia vaikutuksia.

Nordic Generation Oy suunnittelee Haaponevan tuulivoimahanketta Haapaveden kaupungin Haaponevan alueelle. Hankealueen pinta-ala on noin 835 hehtaaria. Hankealueella on pääosin käytöstä poistettua ja viljelykäyttöön otettua entistä turvetuotantoaluetta tai suopohjaista ojitettua talousmetsää. Hankealueelle on suunnitteilla 6–7 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Vaihtoehdossa VE1 on 7 ja vaihtoehdossa VE2 6 tuulivoimalaa. Tuulivoimalat on tarkoitus liittää sähköverkkoon johdonvarsiliitynnällä hankealueen itäosassa olemassa olevaan Elenian 110 kV:n voimajohtoon. Sähköaseman yhteyteen rakennetaan mahdollisesti enintään 20 MW/50 MWh akkuvarasto.

Haapaveden lintuvedet ja suot Natura-alue SAC/SPA (FI1100001) sijaitsee hankealueen itäpuolella, noin 2,3 kilometrin etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta (nro 6), noin 850 metrin etäisyydellä muista hankkeen rakenteista ja noin 600 metrin etäisyydellä hankealueen rajasta. Metsähallituksen hallinnassa on osia Natura-alueesta. Metsähallitus lausuu Natura-arvioinnista luonnonsuojelulain (9/2023, LSL) 35 §:n mukaisena Natura-alueiden hallinnasta vastaavana luonnonsuojelun viranomaisena. Metsähallitus lausuu salassa pidettävän lajin osalta viranomaiskäyttöön tarkoitetussa liitteessä 1.

Laadittu Natura-arviointi (Sitowise Oy, 23.4.2026)

Haapaveden lintuvedet ja suot -Natura-alueen suojelun perusteena on kuusi Natura-luontotyyppiä, joista pinta-alaltaan suurimmat ovat humuspitoiset järvet ja lammet, aapasuot ja keidassuot sekä 47 lintudirektiivin liitteen I lintulajia ja 1 luontodirektiivin liitteen II laji, saukko.

Arvioinnin pohjana käytetty aineisto

Vaikutuksia on arvioitu asiantuntija-arviona pohjautuen olemassa olevaan tausta-aineistoon. Salassa pidettävän lajin osalta on tehty myös maastoseurantaa. Yhteisvaikutusten arviointi perustuu saatavilla olleeseen tietoon muista hankkeista.

Vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin ja lajeihin

Hankealuetta lähimmät luontotyypit ovat luontotyyppiä humuspitoiset järvet ja lammet. Huomioimalla alueiden välisen etäisyyden (noin 1 km), vaikutuksen hetkellisyyden ja palautuvuuden sekä hankkeessa hyödynnettävät lievennyskeinot, arvioidaan etteivät hankkeen aiheuttamat vaikutukset Natura-alueen suojeluperusteisiin humuspitoisiin järviin ja lampiin ole merkittäviä. Muihin suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin hankkeesta ei arvioida kohdistuvan suoria tai epäsuoria vaikutuksia kyseiselle luontotyypille.

Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia saukkoon.

Vaikutukset lintudirektiivin lajeihin

Natura-alueelle ei kohdistu suoria elinympäristömuutoksia. Mahdolliset vaikutukset suojeluperusteena olevaan linnustoon kohdistuvat pesimälajiston osalta laajalla alueella liikkuviin lajeihin Natura-alueen ulkopuolella tapahtuvien elinympäristömuutosten ja törmäysriskin kautta. Arvioinnin mukaan suojelun perusteena oleviin lintulajeihin ei kohdistu merkittävää heikennystä.

Yhteisvaikutukset

Natura-alueen suojeluperusteisiin luontotyyppeihin ei arvioida kohdistuvan yhteisvaikutuksia. Saukkoon kohdistuvien yhteisvaikutusten ei arvioida olevan merkittäviä. Vähäisiä yhteisvaikutuksia Sikokankaan ja Matkanivan hankkeiden kanssa voi muodostua petolinnuille, joilla on suuremmat saalistusreviirit (mehiläishaukalle, ruskosuohaukalle tai sinisuohaukalle), mutta vaikutuksen ei arvioida olevan merkittävä. Yhteisvaikutuksia Sikokankaan ja Matkanivan hankkeiden kanssa voi kohdistua muuttolintuihin, etenkin kurjelle estevaikutuksena. Alue sijaitsee kurjen päämuuttoreitillä, mutta suoraan Natura-alueen eteläpuolella ei ole suunnitteilla tuulivoimahankkeita, jolloin alueelle muuttavat linnut pääsevät lentämään alueelle esteettä etelästä. Yhteisvaikutusten ei arvioida olevan suuruudeltaan merkittävää muuttolinnuille. Salassa pidettävään lajiin kohdistuu merkittävä yhteisvaikutus.

Metsähallituksen lausunto koskien Haapaveden lintuvedet ja suot Natura-alueeseen (FI1100001, SAC/SPA) kohdistuvien vaikutusten arviointia

Arvioinnin pohjana käytetty aineisto ja hankkeen kuvaus

Metsähallitus toteaa, että Natura-arvioinnissa on tunnistettu Haapaveden lintuvesien ja soiden Natura 2000 -alueen suojeluperusteina olevat lajit ja luontotyypit asianmukaisesti.

Metsähallitus katsoo, että lähtöaineisto pääosin mahdollistaa Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten arvioinnin ja johtopäätösten tekemisen sen pohjalta. Metsähallitus kuitenkin huomauttaa, että yhteysviranomainen on YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa (POPELY/822/2024, 24.1.2025) todennut, että arvioinnissa tulee hyödyntää aiemmissa tuulivoimahankkeissa laadittuja tätä Natura-aluetta koskevia Natura-arviointeja ja niistä annettuja lausuntoja, mutta näin ei ole arvioinnissa tehty. Natura-arvioinnissa olisi tullut hyödyntää etenkin Leuvannevan tuulivoimahankkeessa ja Kivinevan aurinko- ja tuulivoimahankkeessa tehtyjä Natura-arviointeja.

Vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin ja lajeihin

Metsähallitus yhtyy Natura-arvioinnissa esitettyyn johtopäätökseen, jonka mukaan hankkeesta ei aiheudu merkittävää heikennystä suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin eikä saukkoon.

Vaikutukset lintudirektiivin lajeihin

Metsähallitus yhtyy Natura-arvioinnissa esitettyyn johtopäätökseen, jonka mukaan yksistään Haaponevan hankkeesta ei aiheudu merkittävää heikennystä suojelun perusteena oleville lintulajeille. Metsähallitus lausuu salassa pidettävään lajiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnista viranomaiskäyttöön tarkoitetussa liitteessä 1.

Yhteisvaikutukset

Haaponevan tuulivoimahankkeesta Haapaveden lintuvesien ja soiden Natura-alueeseen aiheutuvien vaikutusten arvioimisessa korostuvat voimakkaasti yhteisvaikutukset alueelle suunniteltujen lukuisien muiden tuulivoimahankkeiden kanssa. Yhteisvaikutuksia aiheutuu etenkin Haaponevan hankealueen kylkeen suunnitellun Sikokankaan ja Matkanivan tuulivoimahankkeiden kanssa, jotka yhdessä muodostavat käytännössä yhtenäisen laajan tuulivoiman tuotantoalueen. Yhteisvaikutusten arvioinnin merkittävyyttä korostaa, että Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheessa laaditussa Natura-verkoston riskiselvityksessä Haapaveden lintuvedet ja suot -Natura-alue on arvioitu yhdeksi niistä lintudirektiivin mukaisista Natura-alueista, joihin kohdistuu kaikkein suurimmat riskit lähialueille sijoittuvista tuulivoima-alueista.

Yhteisvaikutusten arvioinnissa on huomioitu Matkanivan ja Sikokankaan tuulivoimahankkeet. Metsähallitus huomauttaa, että Natura-alueen pohjoispuolelle sijoittuvat Miekkasuon, Tukkirämeen, Leuvannevan ja Kivinevan tuulivoimahankkeista kaksi ensimmäistä sijoittuvat lähelle Natura-alueen rajaa. Tuulivoimahankkeet muodostavat myös Natura-alueen pohjoispuolelle laajan tuulivoimavyöhykkeen, jonka vaikutuksia yhdessä Natura-alueen lounaispuolelle sijoittuvien hankkeiden kanssa ei ole arvioitu lainkaan, vaikka hankealueet on tunnistettu ja esitetty kuvassa 6.5. Miekkasuon ja Tukkirämeen tuulivoimahankkeet ovat esiselvitysvaiheessa, eikä niistä ole saatavilla tarkempaa tietoa, joten hankkeiden mahdollisten vaikutusten huomiointi ei ole mahdollista. Leuvannevan ja Kivinevan hankkeista sen sijaan on tehty Natura-

arvioinnit ja niiden vaikutukset yhdessä Natura-alueen lounaispuoleisten hankkeiden kanssa olisi tullut arvioida.

Leuvannevan tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnin (AFRY Finland Oy, 29.8.2025) mukaan hankkeesta arvioidaan aiheutuvan vähäisiä vaikutuksia kurjelle, teerelle, metsolle, suopöllölle ja hiiripöllölle. Myös Haaponevan tuulivoimahankkeesta arvioidaan aiheutuvan vaikutuksia edellä mainituista lajeista kurjelle, teerelle, suopöllölle ja metsolle. Haaponevan tuulivoimahankkeen yhteisvaikutusten arvioinnissa ei ole tarkasteltu, nousevatko muun muassa edellä mainittuihin lajeihin kohdistuvat yhteisvaikutukset merkittäviksi. Kivinevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen YVA-selostuksessa (Ecobio Oy, 1.10.2025) arvioidaan, että Kivinevan hankkeella on hankevaihtoehdossa VE1 yhdessä Leuvannevan ja Taikkonevan hankkeiden kanssa suuria kielteisiä yhteisvaikutuksia Haapaveden lintujärviin. Leuvannevan, Taikkonevan, Sikokankaan ja Haaponevan hankkeiden toteutuessa alue jää muuttolintujen kannalta keskeisiltä koillisen ja lounaan suunnilta tuulivoima-alueiden saartamiksi, mikä voi lisätä Haapaveden lintujärviä muuton aikaisina levähdysalueinaan käyttävien lintujen muuttomatkan aikaista törmäyskuolleisuutta ja heikentää Haapaveden lintujärvien laatua lintujen kerääntymisalueena. Yhteisvaikutusten arvioidaan vaikuttavan myös lintujärvien pesimälintuihin, joiden reviirilennot ulottuvat hankealueille. Metsähallitus pitää perusteltuna todeta, että lintulajeihin kohdistuvien yhteisvaikutusten arvioinnissa on puutteita, joiden vuoksi arviointiin jää niin suurta epävarmuutta, että merkittävää suojeluperusteiden heikennystä ei voi poissulkea.

Arvioinnissa ei perustella, miksi Natura-alueen pohjoispuolen hankkeita ei ole huomioitu yhteisvaikutusten arvioinnissa. Metsähallitus toteaa, että Natura-alueisiin kohdistuvien vaikutusten osalta arvioinnissa tulee huomioida luonnonsuojelulain 35 §:n säännös, jonka mukaan vaikutukset on arvioitava yksin ja yhdessä muiden hankkeiden kanssa. Lain esitöiden mukaan (HE 76/2022 vp, s 163) yhteisvaikutusten arviointivelvoite kohdistu vireillä ja tiedossa oleviin hankkeisiin ja suunnitelmiin. Metsähallitus katsoo, että yhteisvaikutukset on arvioitu puutteellisesti, eikä arviointi riitä sulkemaan pois Natura-alueen linnustoon kohdistuvia merkittäviä vaikutuksia.

Metsähallitus lausuu salassa pidettävään lajiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnista viranomaiskäyttöön tarkoitetussa liitteessä 1. Yhteenvetona Metsähallitus toteaa, että Haapaveden lintuvedet ja -suot Natura-alueen suojeluperusteena olevaan salassa pidettävään lajiin kohdistuvia merkittäviä vaikutuksia ei voida sulkea pois arvioinnin perusteella. Hankesuunnittelussa tulee, joko yksin Haaponevan osalta tai yhteistyössä muiden reviireille sijoittuvien hankkeiden kanssa, varmistua siitä, että vaikutukset pystytään lieventämään lajin kannalta kestävälle tasolle. Koska Haaponevan hankkeesta yksistään aiheutuva heikennys on pieni, edellyttää vaikutusten laskeminen hyväksyttävälle tasolle yhteistyötä eri hanketoimijoiden kanssa.

Vaikutusten lieventäminen

Luontotyyppiin humuspitoiset järvet ja lammet kohdistuvien vaikutusten osalta on arvioinnissa esitetty lieventämistoimenpiteenä vesienhallintasuunnitelmassa (Sitowise 2025) esitettyjä ratkaisuja. Metsähallitus huomauttaa, että Natura-arvioinnissa ei tuoda esille, aiotaanko vesienhallintasuunnitelma toteuttaa ja lieventävät toimenpiteet ottaa käyttöön. Metsähallitus toteaa myös, että toimenpiteiden vaikutukset suojeluperusteisiin tulee Natura-arvioinnissa kuvata yksityiskohtaisesti sekä ilman lieventäviä toimenpiteitä että lieventävien toimenpiteiden kanssa.

Johtopäätökset

Metsähallitus toteaa, että Haaponevan tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnissa on puutteita, joista merkittävimmät liittyvät yhteisvaikutusten arvioimiseen Haapaveden lintuvesien ja soiden Natura 2000 -alueen suojeluperusteena olevan salassa pidettävän lajin ja muun linnuston osalta. Koska Haaponevan hankkeesta yksistään aiheutuva heikennys on pieni, yhteisvaikutusten laskemista hyväksyttävälle tasolle ei voi ratkaista ja hankkeet edetä ilman hankkeiden välistä yhteistyötä. Lisäksi yhteisvaikutuksena on huomioitava myös Natura-alueen pohjoispuolen hankkeet luonnonsuojelulain 35 §:n säännöksen mukaisesti.

Lausunnon ovat valmistelleet maankäytön erityisasiantuntijat Saara Airaksinen ja Harri Taavetti

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, Luontopalvelut

Liite 1. Metsähallituksen lausunto Haaponevan tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnista, salassa pidettävä laji